

Versie: 3 augustus 2020

N.V. Rotterdamsche Tramweg Maatschappij

© Allan Kleiweg

De koninklijke rijtuigen

Bij koninklijk bezoek gaat de vlag uit. Het was en is voor lokale overheden, bedrijven en instellingen altijd een grote eer als het staatshoofd een bezoek brengt. Dat geldt zeker ook voor een vervoersbedrijf dat het staatshoofd mag vervoeren. Het mooiste materieel wordt extra opgepoetst, soms de gebruikelijke inrichting tijdelijk vervangen en het rijtuig wordt rijkelijk versierd. De NS heeft enkele speciale koninklijke rijtuigen, waarvan overigens maar weinig gebruik wordt gemaakt. De trambedrijven vervoeren het staatshoofd meestal, òf in het nieuwste materieel, òf juist in fraai gerestaureerd historisch materieel. Alleen de Zeeuwse SBM beschikte over een speciaal aangekocht koninklijk tramrijtuig.

Rijtuig A 308

- Uit de serie van door Allan gemaakte eerste klasse salonrijtuigen voor de lijn naar Oostvoorne, de serie A 301 - 308 uit 1907/08, zou volgens het ROVM rijtuig 308 uitverkoren zijn geweest om, bij het bezoek van koningin Wilhelmina aan Schouwen-Duiveland van 13 september 1907, HM te vervoeren. Het probleem hierbij is, dat dit rijtuig in 1908 in dienst werd genomen, en dus in 1907 niet beschikbaar kan zijn geweest voor deze nobele taak. Waarschijnlijker is dat een zusterrijtuig uit de serie 301 - 304, die wèl in 1907 waren geleverd, de eer kreeg om de Willemien over het eiland te rijden. Alhoewel, de rijtuigen 305 - 308 waren reeds in bestelling, en het is zeker denkbaar dat de RTM de firma Allan onder enige koninklijke druk heeft gezet en aangedrongen heeft op een versnelde levering, met speciale koninklijke inrichting. Om na afloop van het koninklijk bezoek, het rijtuig in 1908 opnieuw bij Allan te laten inrichten voor de reguliere dienst. De waarheid is dat we het niet zeker weten. Laten we maar aannemen dat rijtuig A 308, toch de gelukkige is geweest.

Rijtuig AB 417

Bij het bezoek van koning Willem-Alexander en koningin M`axima aan Goeree-Overflakkee van 21 juni 2013, stond rijtuig 417 voor het koninklijk gezelschap gereed. Sommige bronnen beweren abusievelijk dat hetzelfde rijtuig door koningin Wilhelmina was gebruikt tijdens haar bezoek aan Zierikzee van 13 september 1907. Dit is onjuist; het ex-MBS-rijtuig dateert uit 1913, was dus in 1907 nog niet gebouwd en kwam overigens pas in 1946 bij de RTM in dienst. Rijtuig AB 417 draagt sinds het koninklijk bezoek in 2013 een discreet kroontje ...

Koninklijk rijtuig SBM

- De Stoomtram-Maatschappij Breskens – Maldeghem (SBM) was het enige trambedrijf van Nederland met een speciaal gebouwd zeer fraai koninklijk salonrijtuig, dat niet werd ingezet voor het reguliere reizigersvervoer. Het was aangekocht voor een gepland bezoek in 1904, maar dit werd uitgesteld en vond uiteindelijk plaats in 1907 .

- In dit rijtuig, gebouwd door Beijnes te Haarlem in 1904, stonden 16 losse fauteuils en alle ramen waren voorzien van luxe gordijnen. Aan de buitenzijde was het rijtuig weelderig gedecoreerd met sierlijke vergulde krullen en biezen. Het rijtuig droeg geen ordinair nummer (maar had wel administratief nummer 15). Het werd eenmaal door koningin Wilhelmina gebruikt, in 1907, bij haar bezoek aan Zeeuws-Vlaanderen. Daarna is het af en toe ingezet als directierijtuig en het eindigde tenslotte na de Tweede Wereldoorlog als noodwoning te Sasput.

Het SBM-rijtuig is gesloopt. Rijtuig A 308 werd in 1952 verbouwd tot ‘stalen’ rijtuig AB 1516, en werd tot het einde van de tramdiensten ingezet. Het is niet behouden gebleven. Rijtuig AB 417 is **behouden**, gerestaureerd en rijvaardig. Het wordt regelmatig ingezet bij de ritten van het RTM-museum te Ouddorp.

Rijtuig A 308 op het Handelsterrein, juni 1933 .

Het artikel gaat hieronder verder ...

De fraai aangeklede inrichting van koninklijk rijtuig A 308, 1907 .

Bronnen:

- A. Dijkers, De rijtuigen van de Nederlandse stoomtramwegen (Leiden, Nederland: N.V.B.S., 1987), ISBN: 90-9001756-9, 230 bladzijden. NVBS-boekenreeks deel 15 .
- P.J.M. Rutten, Maas-Buurtspoorweg: 35 Jaar tram en bus in Noord-Limburg 1913-1948 (Haarlem, Nederland: Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs, 1991), ISBN: 90-6097-307-0, 176 bladzijden. NVBS-boekenreeks deel 18 .
- Afbeelding 67b.1: A 308 Handelsterrein - Fotograaf: Ir. S. Overbosch. Bron: www.rovm-digitaal.nl .
- Afbeelding 67b.2: Interieur A 308 - Fotograaf onbekend. Bron: www.rovm-digitaal.nl .